

לפני שבועיים, הוצפו עמודי הפרסומת ברחובות במודעות צבעוניות, המראות נער מתולתל קורא את הארץ (אותיות מרובעות, סולידיות) שלנו (אותיות כתב יד), עתון לילדים בגיל 8-14.

המודעות היו מבטיחות; שני דברים ניכרו בהן: טעם טוב וכיס טוב. כל האנשים, הקוראים עברית, מבוגרים וצעירים, חיכו, איפוא, בכליון עינים, להופעת העתון ליל-דים של הארץ הסולידי, המכובד, שהגיע לגיל העמידה, היוצא לאור תוך השתתפות ידידותית בין גרשום שוקן (בעל העתון) מרדכי קשטן (העורך), ודני (הקונה האל-מוני).

העולם אינו ריק. עתון הילדים החדש אינו בא לעולם ריק. לפניו היה בארץ דבר לילדים, שהיה בשנים הראשוניות, בעריכתו של העיתונאי המקצועי, יצחק יצבי עתון מוצלח ביותר. עוד זכורים לובנגולו מלך זולו, תעלומת הארגונים בחופש הגדול — ספורים וצירורים מאת המים; גם ספוריו של יזהר, של זאורי; או אורי מרל של לאה גולדברג ואריה גבון; זכורים המשלים, האגדות, שירי אנדה פינקרפלד, ספוריו של שמאלי, פנת הסבע של הדוד יהושע ודבורה סירגי, ועוד ועוד.

אמנם, דבר לילדים כיום, ירד ככל מפעלי התרבות, שפשה בהם נגע האינטרס מפלגתי. אבל בשנות הצטיין בגישה נכונה; הכיתבים דברו אל הילדים, נכבר איש אל רעהו, הם לא התחכמו, לא ניסו לדבר בשגיאות (גם לא במרכאות), כדי לזכות לילדים, לא התנישו לקוראים הקטנים, כדי לטעם בהם הרגשת חשיבות מיוחדת. הקוראים והכותבים הביטו איש בעיני רעהו. הארץ שלנו יהיה נאלץ להתחרות ברשום, שהשאיר דבר לילדים בתי-קופת המוצלח.

קרן היסוד. ואכן, ב-31.1.51 הופיע בקיוסקים הארץ סגנו החדש על נייר, שיעדו גרשום שוקן, בשעתו, לשבועון מצוי. הקונים בקיוסקים, שהעיון מבט חסור בגליון החדש, מהו לדאות חוברות תעמולה של קרן היסוד (תמונת ילדים ורוקדים ומתחתיה "מים (6 טעמים) בששון" ושמוחו, שאפילו קרן היסוד משהמשה כבר בצבע אדום. אבל 25.000 הקוראים, בבתי הספר, ומנויים, שקבלו את העתון חינם, ראו לצערם, כי זו אינה חוברת היסוד. הם דפדפו בעתון וגילו אוצר בלום של תמונות: א. ד. גורדון וזקנו הלבן, אנשי המערות השעירים וחסרי התרבות, צמידים, כלב רועים אנגלי, משהו שכתוב מתחתיו: ערפל לונדוני, ממותה, לסת מאובנת של כריש קדום, מבון של אסקימוסים. יש גם ספור פדגוגי מאד על נער קטן, שהדועע מרוב שמועות על הפצצה האטומית והחליט לנפוע אל שריגבה לי, להשתלל שכלל יהיה בסדר. והדוד האלטר כותב מכתב מאנגליה, מולדת הנמוס, ובו הספה סמויה לילדי הארץ. במקרה שירי לדים יתלהבו מאד מן ההספות הם מוזמנים לשאול שאלות ולקבל תשובות, ובכלל, להציע כל מיני הצעות לעורך, החפץ להעזר בעצות הללו.

"הברכה העורך". העורך מרדכי קשטן, בן 32, מורה לשעבר בגימנסיה הרצליה, שתלמידיו היו רגילים לאמר עליו כי "מעולם לא היה ילד", פונה אל קוראיו הצעירים: "... כשהייתי בעצמי ילד (אנב זה לא היה מזמן)..." במדור "אתם ואני" (כותרת בכתב יד) קובע "הברכה העורך" את דמות העתון: "נעשה הכרה", "חוסף", "הרגה", להעיד כי הגם בטויו סלנג, ושהעורך מתמצא בכל זאת בדיעת השפה. מחוץ למרכאות, מופיע עה המילה "אני" 13 פעם באותו קטע יחד עם כל הצירופים האפשריים לפעלים ולשמות העצם.

חוש ההומור תופס מקום נכבד. למשל, איך יכיר את קוראיו: "אקח מכונת ואע" בור בארץ, ממקום למקום — וככה נבוא בהכרה. אבל זה לא קל; פשוט — אין בניין" או בדיחה אחרת: "במדינת אולו-קולומבולו יש דג, שאורכו 5 ק"מ." העורך מבין את נפש הנוער, הוא יודע מה אהוב על הילדים: "אספר לכם מה אני אהבתי בעתון הילדים..." לפי הגליון הנוכחי, היה העורך ילד מוזר במקצת, ואהב שיספרו לו איך צריכים להיות מנומס, להגיד סליחה, בבקשה, לא לקמט את המנסים, ולקנות את הארץ שלנו.

סרטים

פביולה

אלסנדרו (כתר הברזל) בלאסטי, הוא זקן הבמאים האיטלקים, זירטואו שידו בטוחה גם בסרטים בסגנון ססיל דה מיל וגם בקומדיות קלילות. הפעם, בפביולה, הוא מגיש סרט רבי-משתתפים ועשיר תפי-אורה, על עלית הנצרות, ברומא העתיקה.

אין ספק, שהנצרות הקדומה היא נושא מענין להסרטה. הנצרות הפשוטה, של אור-תם הימים היתה, דרך חיים, שפתחה אופקים חדשים לאנושות. את פביולה כתב קאר-דינאל קתולי, ונקודת ראותו היא זו של הנצרות הרשמית, עמוסת ההלכות היבשות, בכל זאת הצליח בלאסטי למסור את רוח אותה תקופה ואת מהותה של האמונה החדשה, שכבשה לבבות במהירות מסחררת, בכל רחבי הקיסרות הרומאית.

פביולה עלול להעמיד במבחן את סבלי-נותם של הצופים, אך לא לעשות את התנוצרת הקדומה מגוחכת.

פביולה הוא נסיון להעביר לנגד עיני הצופה יריעה רחבת ידים ומדויקת להפליא מבחינה היסטורית, של העולם הרומאי העתיק. אין כאן הזיוף הבולט והבלתי-מוסתר של תפאורות הקארטון של דה מיל. בפביולה הכל אמיתי: הפורום הרומאי, הקרקס, הגמל, המרחצאות, ארמונות הפאטי-ריצים ורחובות העוני, תמונות ההמון, בהן מצטיין בלאסטי במיוחד. מסתכל הדיעו, השם לב לפרטים היסטוריים דקים, יבחין על נקלה כמה עמל היושקע בתלבושות וב-ביום המנהיגים הרומיים.

במהומים צעירים אלה נמצאים שחקנים מצוינים כמישל מורגאן, מישל סימון, אנרי וידאל, גינו צירבי ולואי סאלו.

העלילה מגוחכת. היא הפכה בלתי מובנת לחלוטין, בגלל הקיצוצים הגסים, שנעשו בסרט, לפי דרישת המציגים.

המציגים מכריזים במודעות על הצגת פביולה. שקר! הסרט המוצג איננו אלא קיצור עיוור של פביולה המקורי.

ההגדה לבית פורסייט

"בן פורסייט אינו חיה בלתי מצויה. מאות כמוהו מסתובבים ברחובות. אפשר לפגוש אותם בכל מקום". ואיך אפשר להכיר אותו?

"לפי חוש הרכוש הטבוע בו הוא רואה הכל מנקודת ראות מעשית, נקודת ראות המבוססת, מעיקרה, על חוש הבעלות".

ג'ון גאלסוורת'י, ההגדה לבית פורסייט. חברת מסדר, שהעתיקה את חלקה הראי-שון של ההגדה מן המכתב אל הכר הכי-ריוה: "הרומאן הגדול נעשה גדול שבע-תיים על ידי שחקנים אלה: ארול פלין, גריר גארסון, האלטר פידג'ן, רוברט יאנג, גיינס ליי".

מלאכת ניפוחו של הרומאן נמסרה לאר-בעה כתבנים הוליבוידים:

קולנוע

ההתחלה, שלא נבראה כלל בדמיונו של המחבר, ופיתחו סיפור-מעשה, שאין לו כל קשר עם יצירתו של גאלסוורת'י. אין להרחיק לכת ולומר, שהם לא קראו כלל את ההגדה, אבל אחר שקראו אותה, עשו הכל כדי לשכוח את הכתוב בה. אפשר כמובן להחליט, שאין סרט חייב להיות עיבוד מילולי של היצירה הספרורית, שעליה הוא מבוסס. אבל הסרט הזה,

ארול פלין, גריר גארסון ("ההגדה לבית פורסייט") בגלל הדמיון העורר

אנים. לאחר שנים, הפיק ממנו זהב רב מהגר הולנדי בשם יקב האלץ (גלן פורד). אך רעידת-אדמה שינתה את פני ההרים, קברה חיים את האשה שאהב (אידה לופינו) והעלימה את המכרה מעיני מבקשי הזהב עד היום הזה.

בתחילת הסרט, מובאת תעודה מאת ממ-שלת אריוונה, המאשרת שכל המתואר בו מבוסס על מעשים שהיו, ובסופו מוזמן הקריין את הצופים לנסות את מזלם ב"חיפוש הזהב. השילוב הזה, של אגדת-עם ועובדות של ממש, עושה את הסרט הרבה יותר מעלילה רגילה של "המערב הפרוע". הבהלה לזהב מוכיח על אומץ לב מסוי-ים מצד אנשי הוליבוד: דמויות ההרפתקאי-ים מחפשי זהב, מצוירות, אם לא באמ-נות רבה, הרי בקיום מעטים ואכזריים. הסרט אינו רוחש יראת-כבוד רומנטית כלפי חלוצי המערב; זוהי, אולי, מעלתו הגדולה ביותר.

הפנס הכחול

לפני שנה הוצג בלונדון לראשונה, סרט דוקומנטרי-למחצה, מלא תשבחות ל"משטרת לונדון. מאה רגעים מלאי מתיחות והתרגשות אצור, לפי מומחים אמריקאים, "עולים אפילו על סרטי בוק גינס שלנו". השוטרים בסרט כולם גבוהים, טובים ובי-עלי הבנה — גינסלמנים.

העולם התחתון בסרט, מורכב אף הוא מגינסלמנים. הסרט מדגיש את העובדה שהי-שוטרי הלונדוני עושה את מלאכתו בלי כלי ייזן ומפירי החוק נמנעים משימוש בנושק בביצוע עבודתם. עד אשר אחד מהם מפר חוק אילם זה, יורה בשוטר, והורגו. כחידוש למתכונת המקובלת של סרט כלשים, מצטרפים אנשי העולם התחתון לשוטרים בציד הרוצח, כי ברור לפושע עים השמרנים של אנגליה כי פשוט לא יפה לירות בשוטר טובלב ומנומס.

בקצה

נשמות נכובות — סרט נבוך, עלי-לה במבון; על אהבה, נשואין, בגינה בקי-רב עשירי ניו-יורק, קליפה ללא תוך.

ענני הזוהר — ג'ון הייבר בתפקיד מארליין מילר, חביבת הבמה המוסיקאית, לית האמריקאית לפני דור, שרה, רוקדת ונראית נהמדה, זה הכל. לאחיים — מספיק.

האורזי המר — מאכלם המתוק של תושבי תל-אביב, בשבוע העשירי, על נערות עלמות בשדות-אורז, בצפון איטליה, המסתבכות במעשי פשע, ביחוד על אחת בשם טילבאנה מאנאיני. הסרט חלש, סילי-באנה — חזקה.

תריסר גידלתי — קליפטון (בל-בדיר) חב: אב לשנים עשר ילדים. הוא מגדל אותם לפי שיטת הסרט הנע והיערי-לות החרושתית האמריקאית. מצחיק? הב-דיחה נגמרת כאן.

גם אם נדון אותו כיצירה קולנועית מקי-רית, הוא מבולבל וחסר עניין.

סיפור-המעשה, שדמיונם הבלתי-פררה של כתבני הוליבוד בדה: סומאס פורסייט (פלין), איש העסקים החמרני, היבש, מתאהב באשה יפה אך עניה, אירין (גאר-טון), נושא אותה למרות רצונה, אך אינו זוכה באהבה. לעומת זאת, היא מתאהבת בפיליפ בויסיני (יאנג), מהנדס צעיר וארושה של נערה ממשפחת פורסייט (ג'ון). סואמס אינו מרפה מאירין, היא רכושו והחוש שלו, יצר הבעלות שלו, אינו מרשה לו להניח לה. פיליפ נהרג בתאונת דרכים; הסרט נגמר בכי טוב, הרומאן בסיום טרגי, מתקבל יותר על הדעת.

משחקם של שניים ראוי לציון: פלין, בתפקיד שאינו גולם אותה, מוכיח שהוא שחקן מוכשר וגארסון, יפה מאד כאירין, מצליחה בתפקיד קשה, שאינו נשען אפילו על תסריט הגון.

הבהלה לזהב

הבהלה לזהב, שהחלה בקליפורניה בשנת 1848, ופשטה לשאר חלקי הערב ארצות הברית לא נסתיימה עד היום הזה, כפי שמראה הסרט.

הבהלה לזהב: בלתי הגיוני ובלתי עק-

הנוצרות מוצאות לשריפה ("פביולה") בגלל הקיצוצים הגסים

בי בהתפתחותו הרמטית; הוא מתחיל מן הסוף, גומא במהלכו תקופות רבות מדי ומשולבת בו עלילה בלשית תפלה (כל אחד

העלילה לא מצאה חן בעיניהם ודמ החליטו לשנותה, עד לבלוי הכר. הם החלו מן הסוף, לאחר שטלפו אותה, חזרו אל